Yngve Ramse Trædal
Enhetsleder - Plan, næring og utbygging

Årsmøte 2025

Agenda

1) **Sett og skutt hjortevilt høsten 2024 Froland kommune og for storvaldene**
2) **Forskningsprosjekter og bestandsplanlegging**
3) **Fallvilt**

Sett og skutt hjortevilt høsten 2024
Froland kommune

Generelt

- Omtrent like mange elg felt i Mykland Storvald som Froland Viltlag (hhv. 40 og 45), mens størstedelen av hjortefellingene skjer i Froland Viltlag (hhv. 19 i Mykland og 45 i Froland).
- Fortsatt svært svake tall for elgstammen, mens det er vedvarende god kondisjon for hjortestammen med økt avskyting
- Viltlagene skal lage nye 3-årsplaner for bestandsforvaltning som skal til godkjenning av kommunen våren 2025 som blir viktig for å legge en plan for forvaltningen for kommende 3-årsperiode.

Elg – statistikk 2024

Elgbestanden – analyse av data fra «sett elg»

- Faktorer fra sett-elg dataene som kan si noe om bestanden og utviklingen
  - Antall sett elg per jaktdagsverk
  - Felt elg per jaktdagsverk
  - Slaktevekter, kalv og ungdyr
  - Forholdet mellom antall kuer og okser
  - Andel kuer som har kalv

Felt elg i Froland kommune samlet - 2024

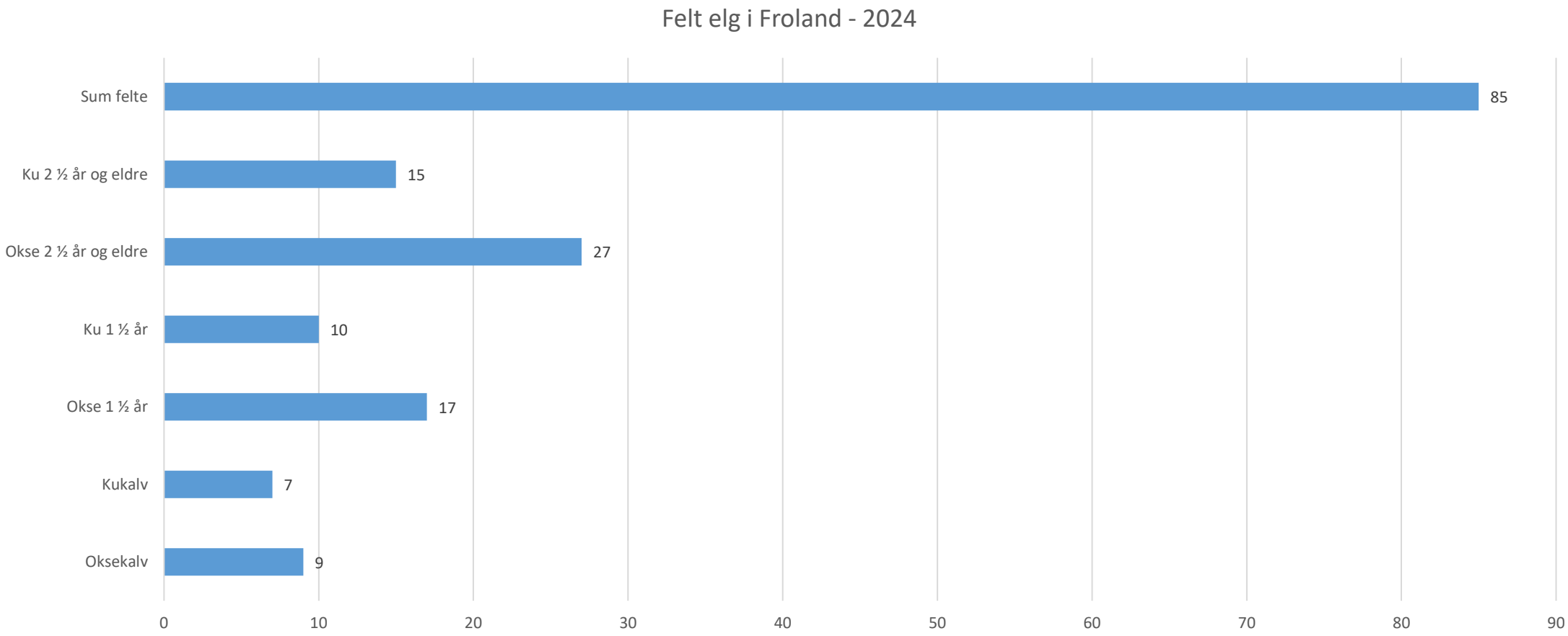

Utvikling felte elg i Froland kommune samlet fra 1991 - 2024

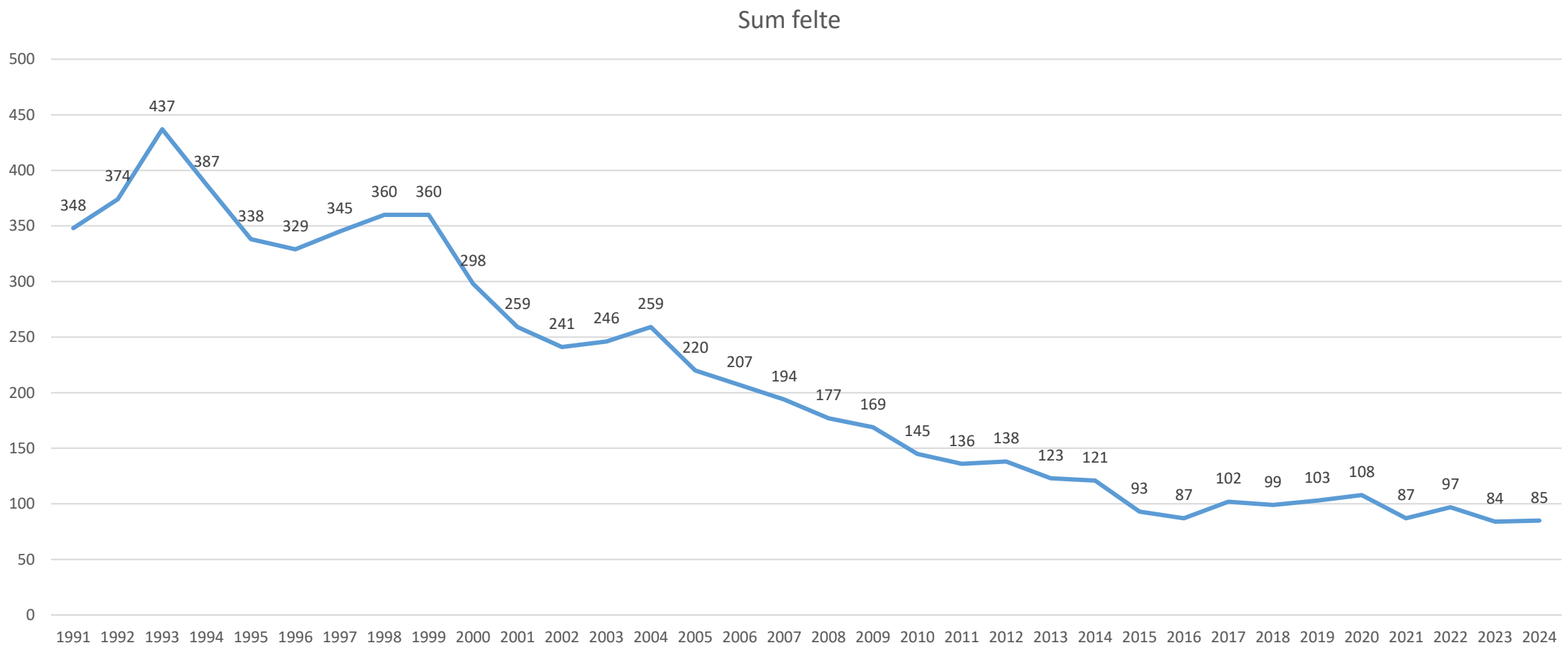

Utvikling felte elg i storvaldene fra 1991 - 2024

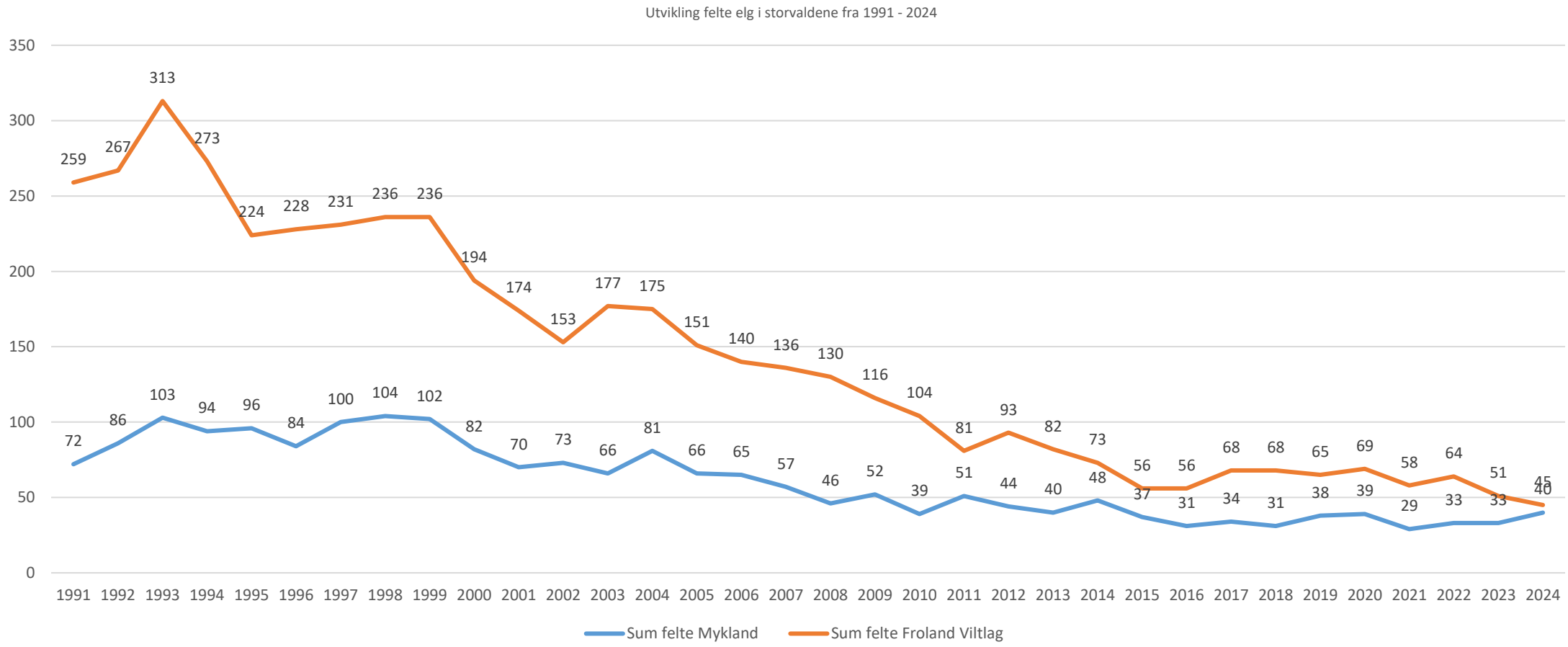

Slaktevekter kalv – Hele kommunen

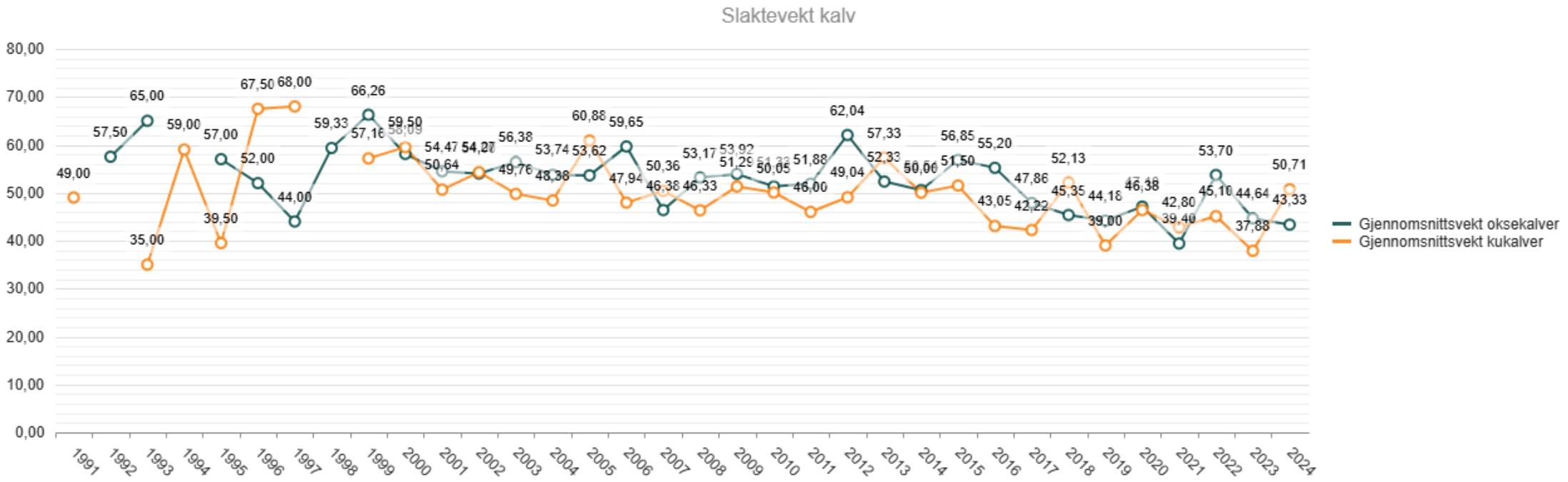

Slaktevekter kalv – Storvald

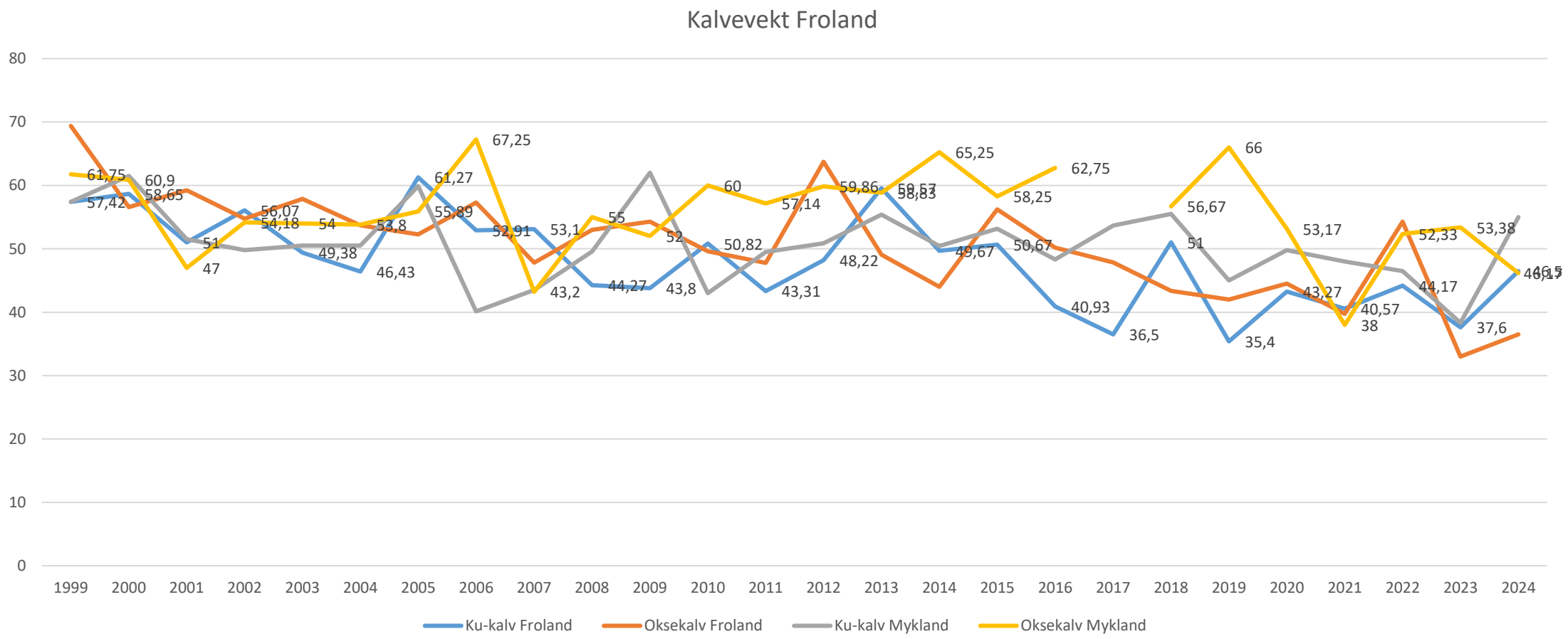

Felte elg hele kommunen (type) fra 1991 - 2024

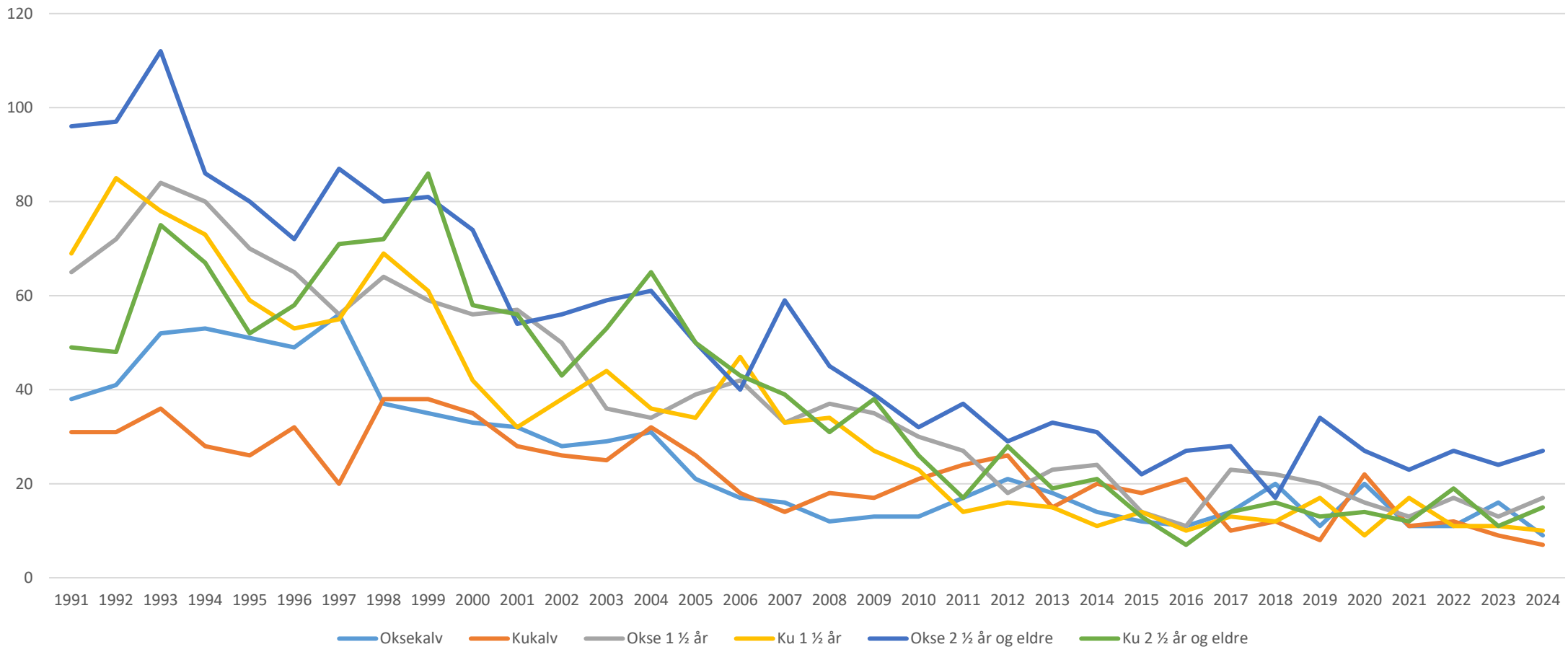

Sett elg, utvikling i hele kommunen

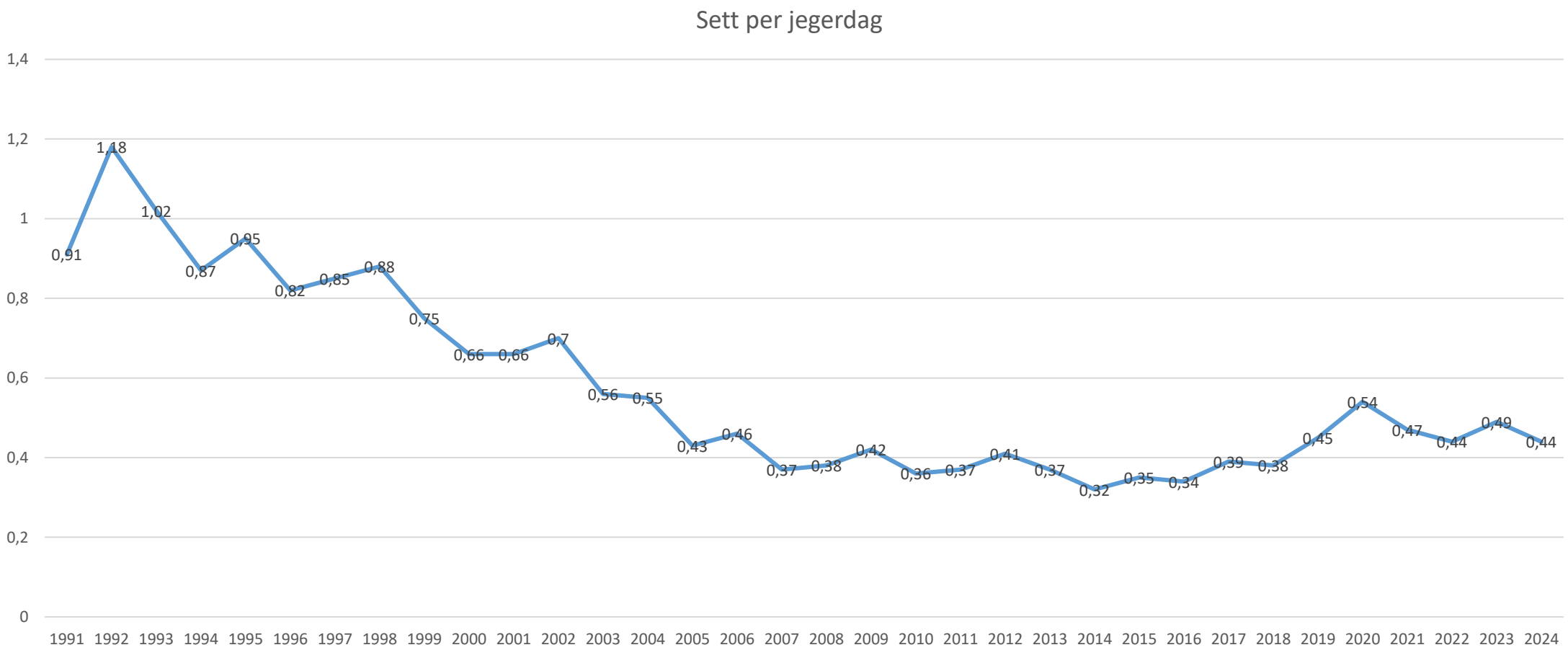

Felt elg per jegerdag - hele kommunen

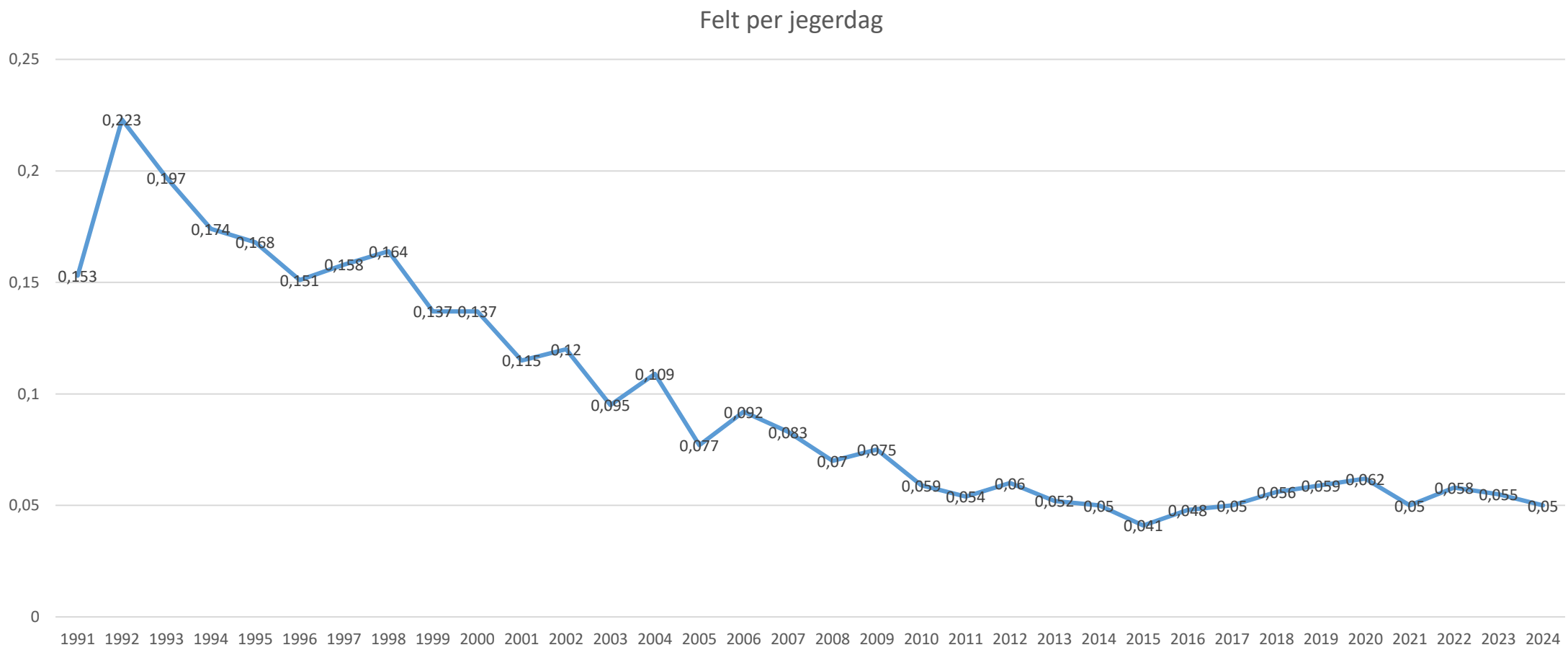

Sett kalv per ku – hele kommunen

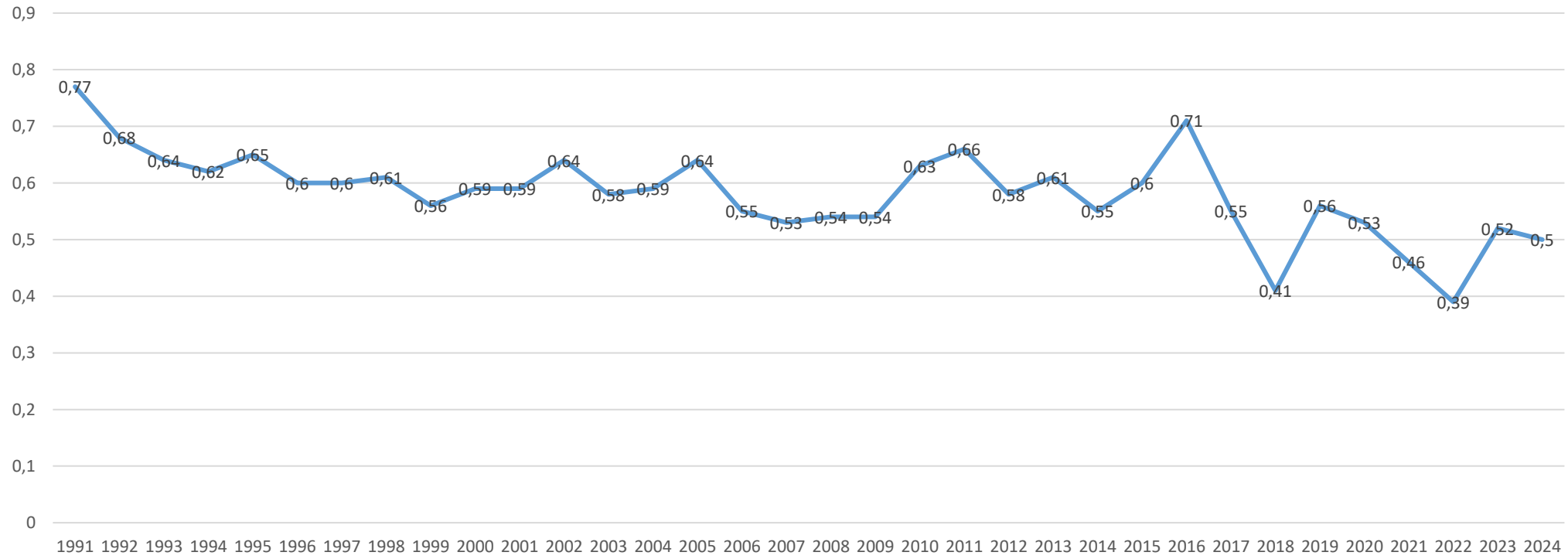

Antall jegerdager– hele kommunen

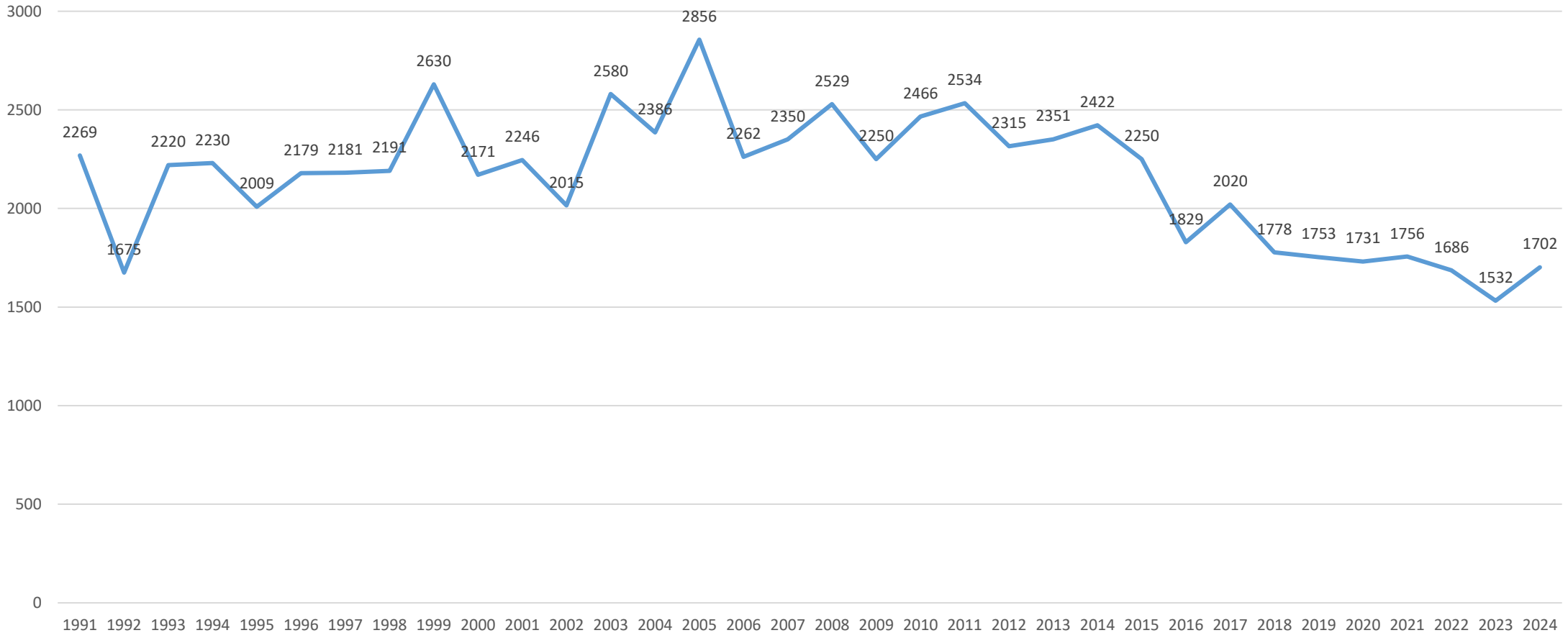

Hjort – statistikk 2024

Felt hjort i Froland kommune 2017 - 2024

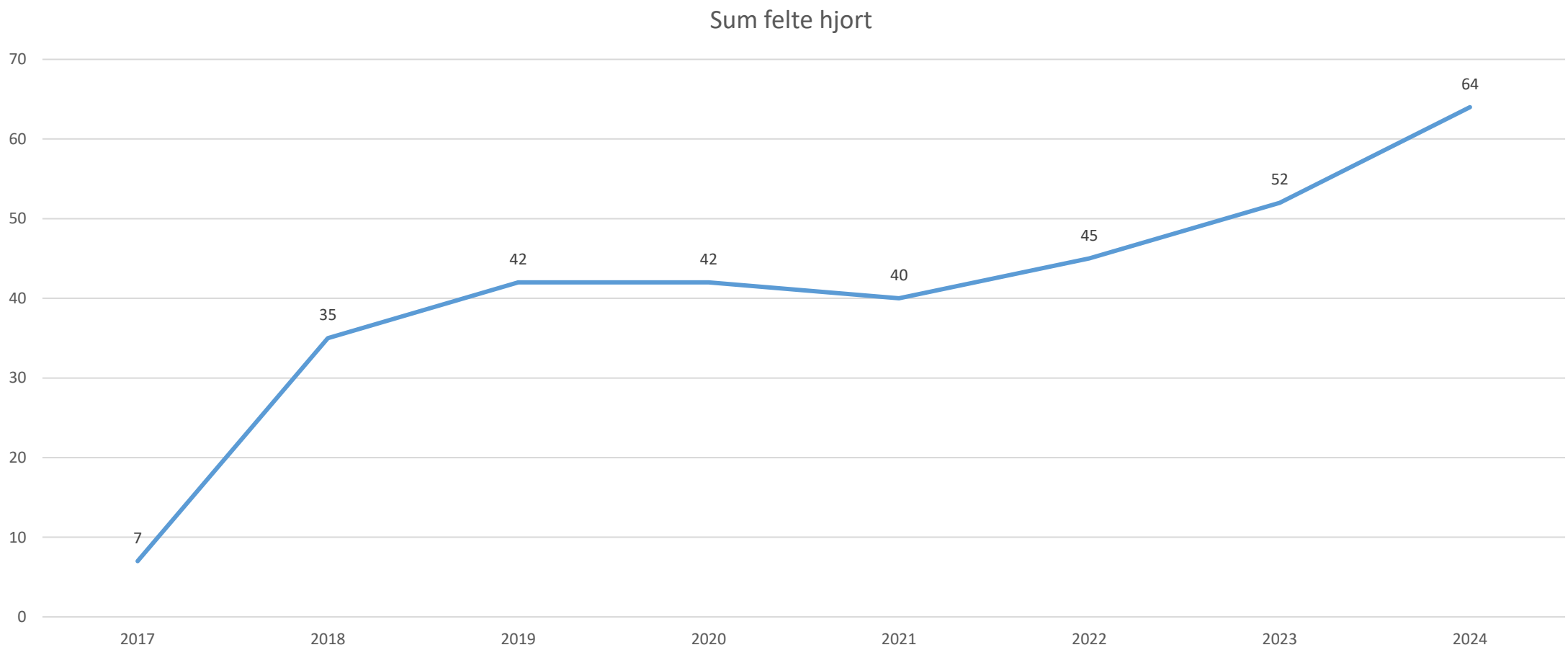

Felte hjort – utvikling per storvald, 2017 - 2024

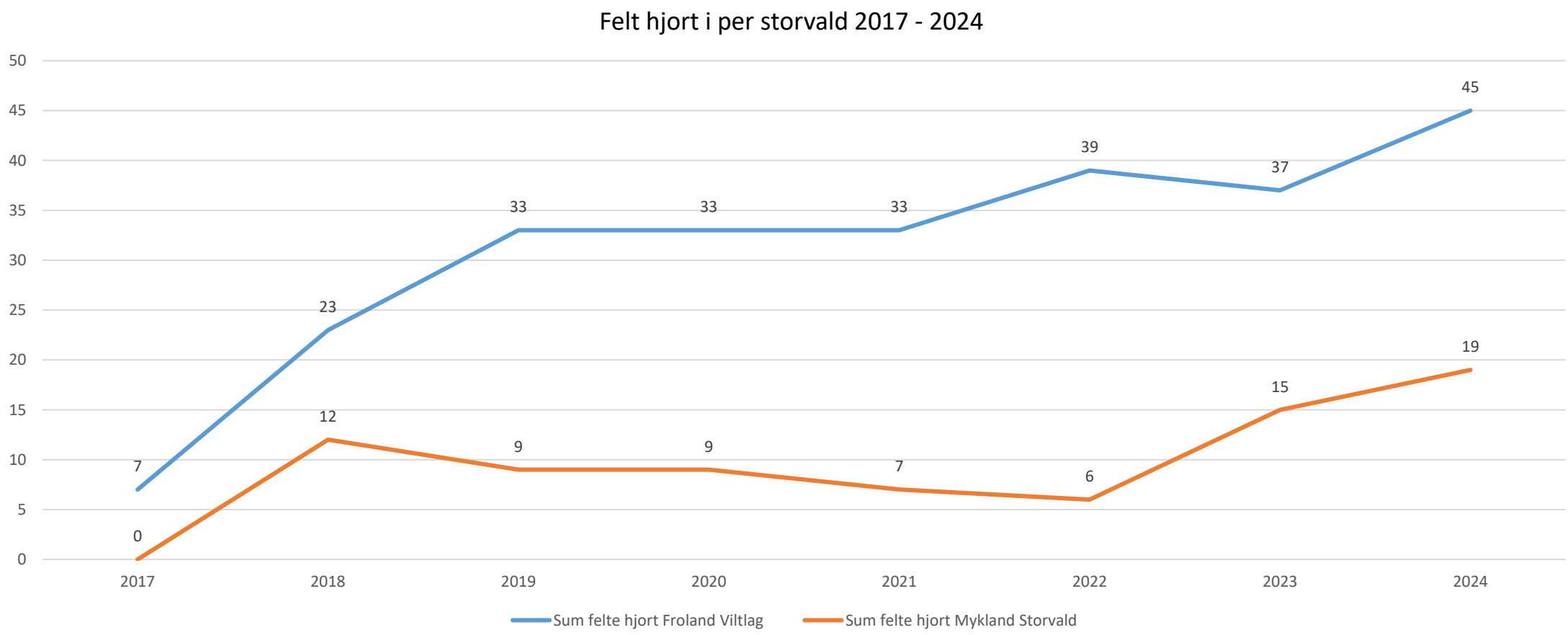

Felt hjort inndeling 2017 – 2024 – hele kommunen

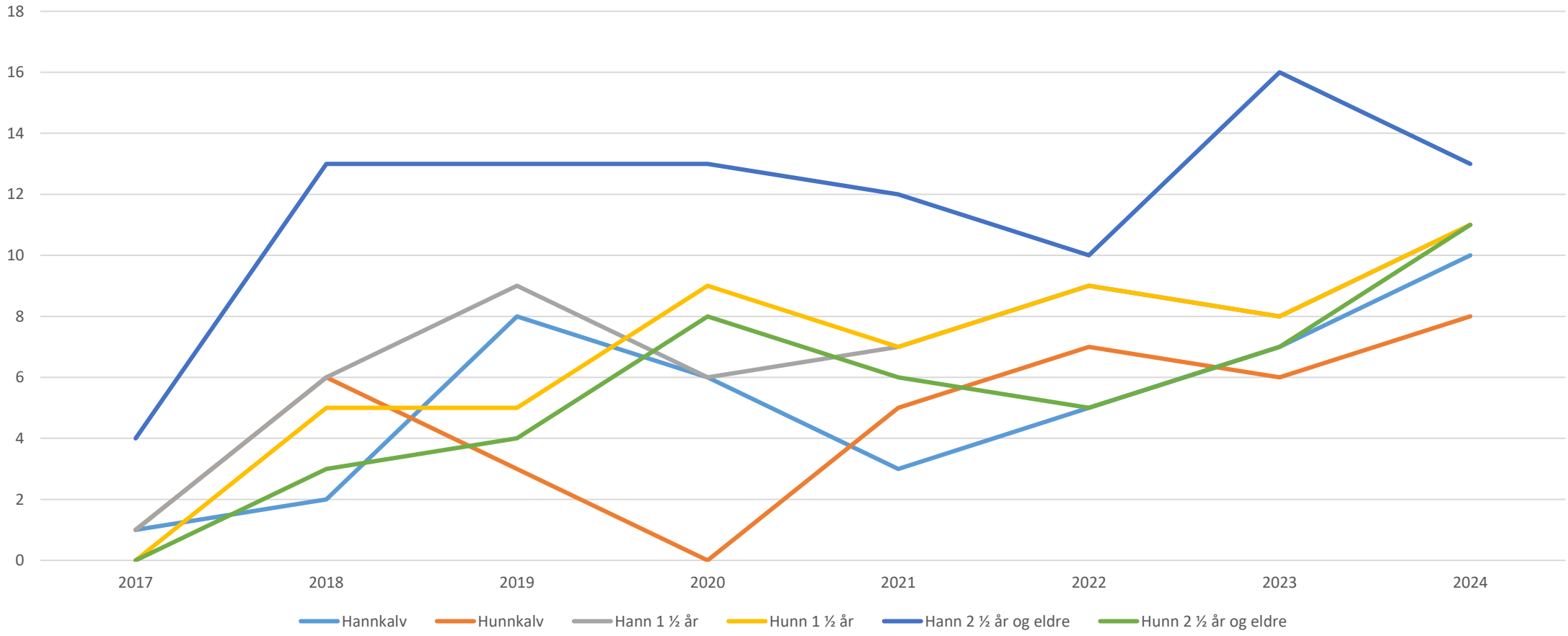

Utvikling slaktevekt alle hjort, hele kommunen

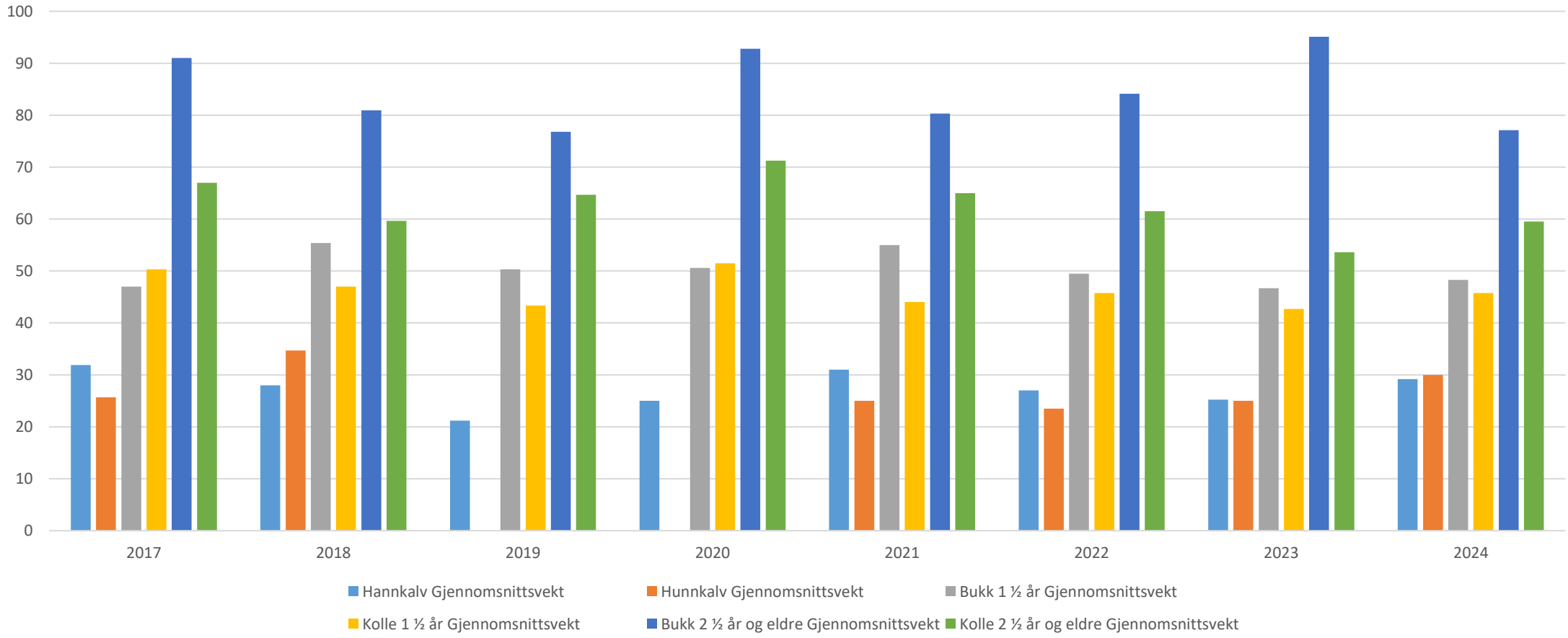

Utvikling slaktevekt eldre bukk, hele kommunen

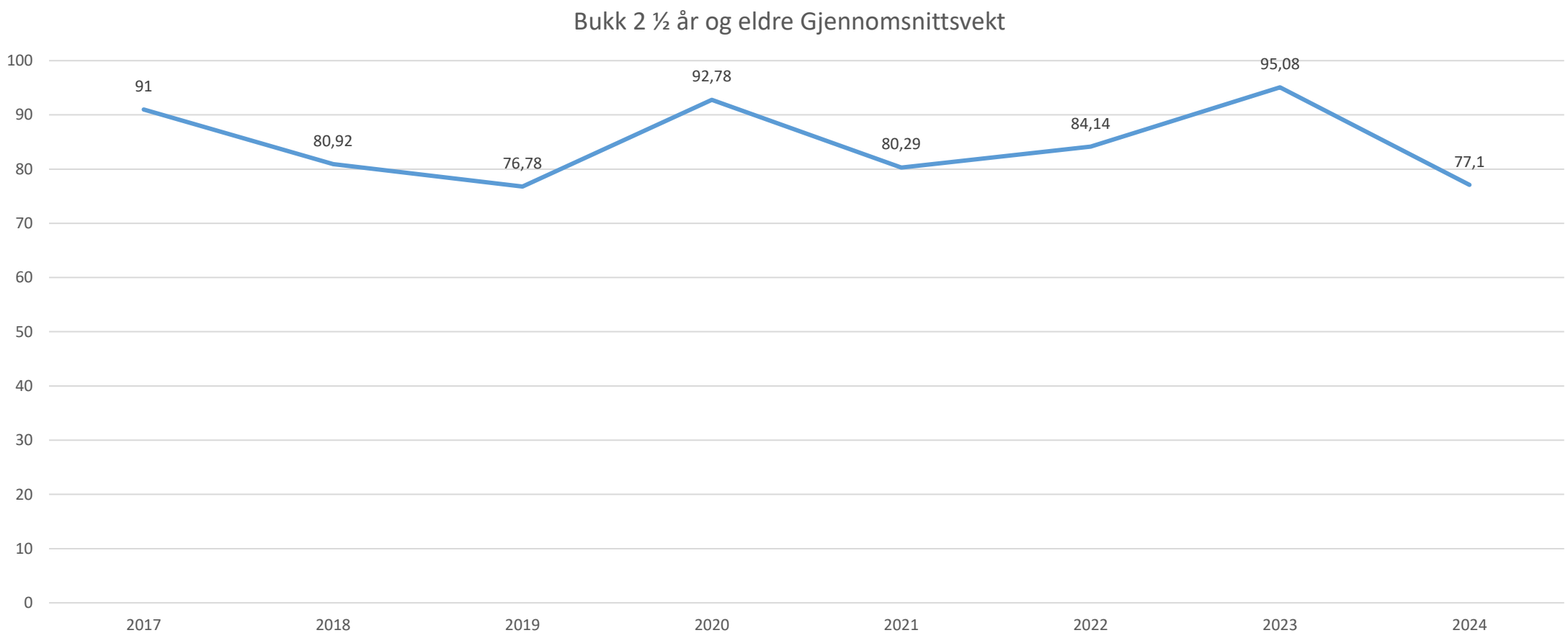

Rådyr – statistikk 2024

Felte rådyr – utvikling Froland, 2017 - 2024

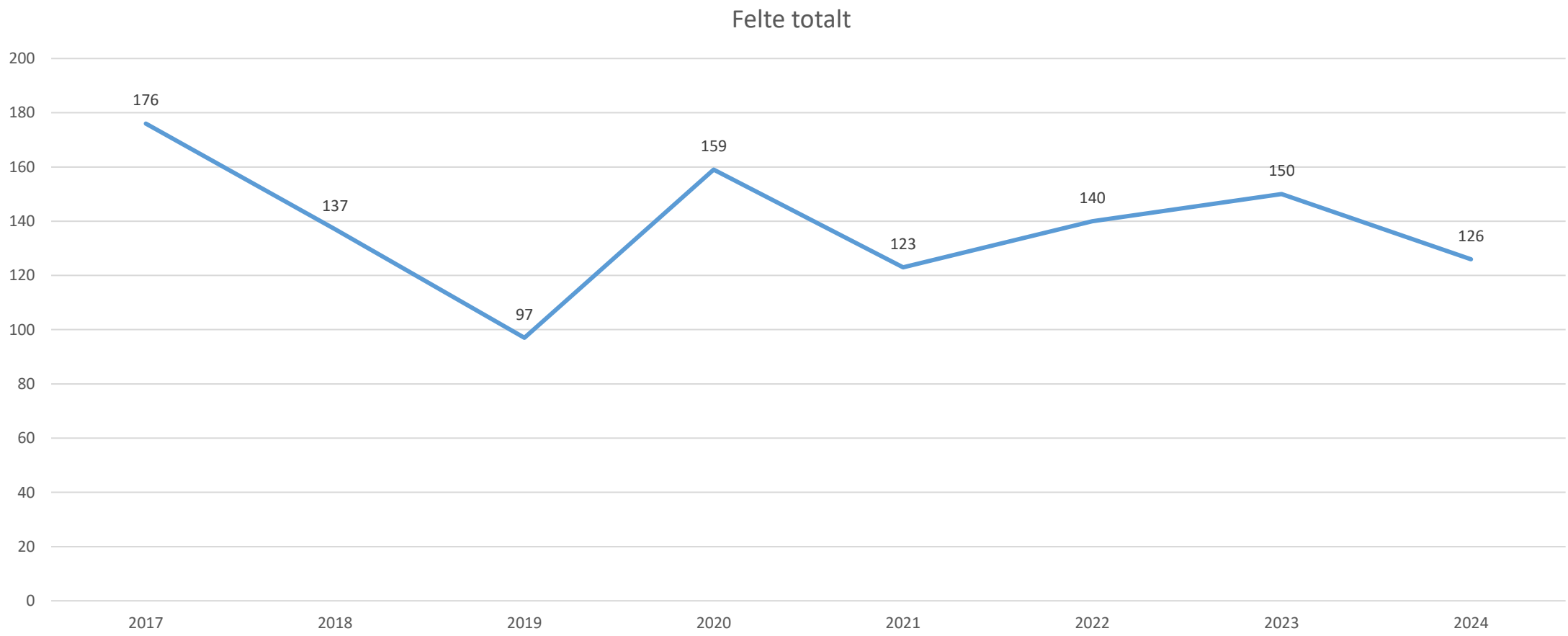

Felte rådyr – utvikling per storvald, 2017 - 2024

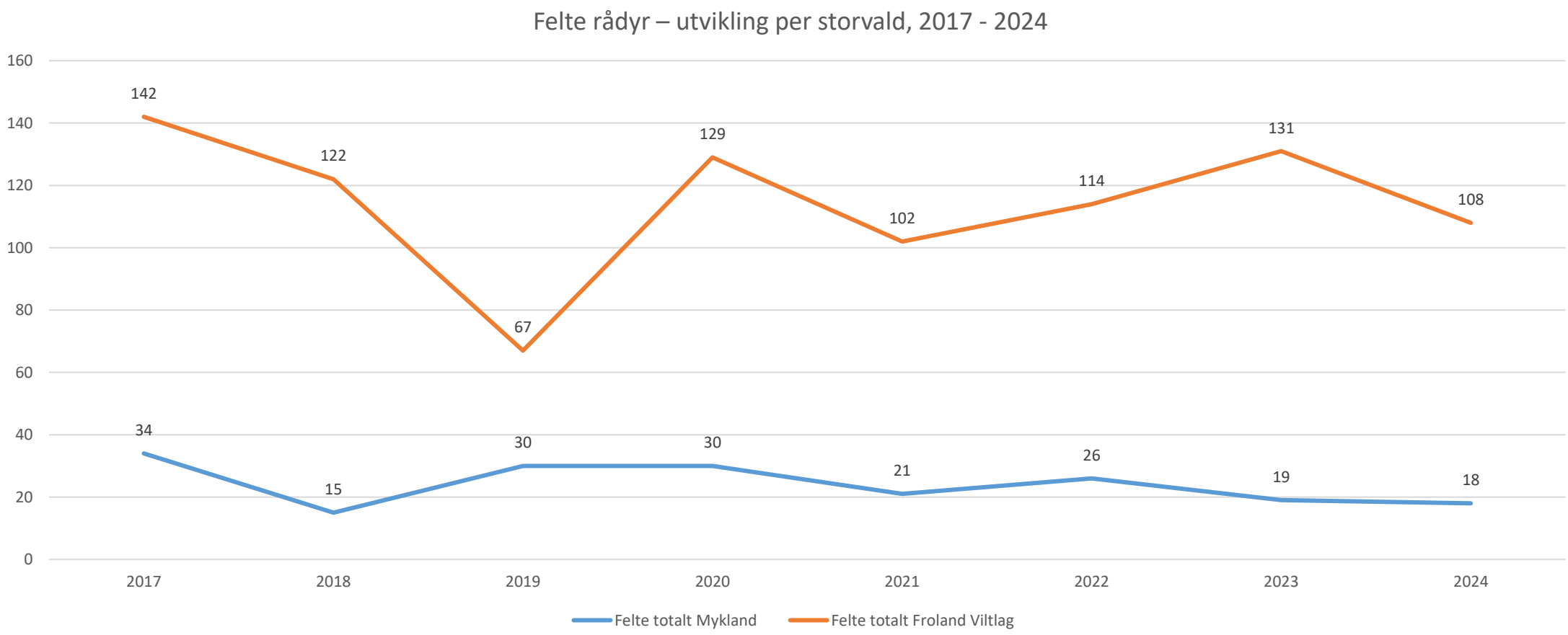

Oppsummeringer av tallene

Elg:

- Samlet 85 elg felt, en (1) mer enn i fjoråret.
- Fortsatt svake tall for de fleste parametere på bestandsutvikling. Normalt vil kalde, våte sommerer slik som 2024 være bra for elgbeite og vekt, men fortsatt svært lave vekter generelt. Har tatt ut kalvevekter, som vi følger spesielt med på.
- De vanlige forklaringene fra forskningsmiljøene på nedgangen i elg og kondisjon er knyttet til klimaendringer, og at vi nå ligger i yttergrensen sørlig for trivselstemperaturer for elg
  - *Høye temperaturer gjør at elgen blir stresset og må bruke energi for å kvitte seg med varme, mister appetitten og/eller må søke skygge eller vann, slik at de mister tid de egentlig skulle brukt til å beite. Dette kan gi stagnasjon av tilveksten og sult, som videre kan ledsages av nedsatt immunforsvar.*
  - *Tidlig vår og tørrere sommer gjør at elgene møter fôr med lav næringsverdi og høyt fiberinnhold i perioden de normalt trenger mest energi rundt kalving og vekstsesong. Dette kan gi stagnasjon av tilveksten og sult, og nedsatt immunforsvar.*
  - *Økt forekomst av flåttbårne sykdommer, hjortelusflue og andre parasitter kan svekke elgen og nedsette tilveksten, og det kan disponere for andre infeksjoner.*

Hjort:

- Samlet 64 elg felt i Froland som er toppår og opp fra 52 i 2023
- Flest eldre bukker felt, og noe nedgang i slaktevekt i denne kategorien – noe urovekkende som del av større trend?
- Generelt fortsatt god kondisjon og slaktevekter i alle klasser og økende trend på sett og skutt per jegerdag.

Rådyr:

- På nivå med tidligere år – men her er det noe varierende kvalitet og usikkerhet i tallene rapportert fra jaktlagene.

Hvorfor er elgkalvene mindre enn før?

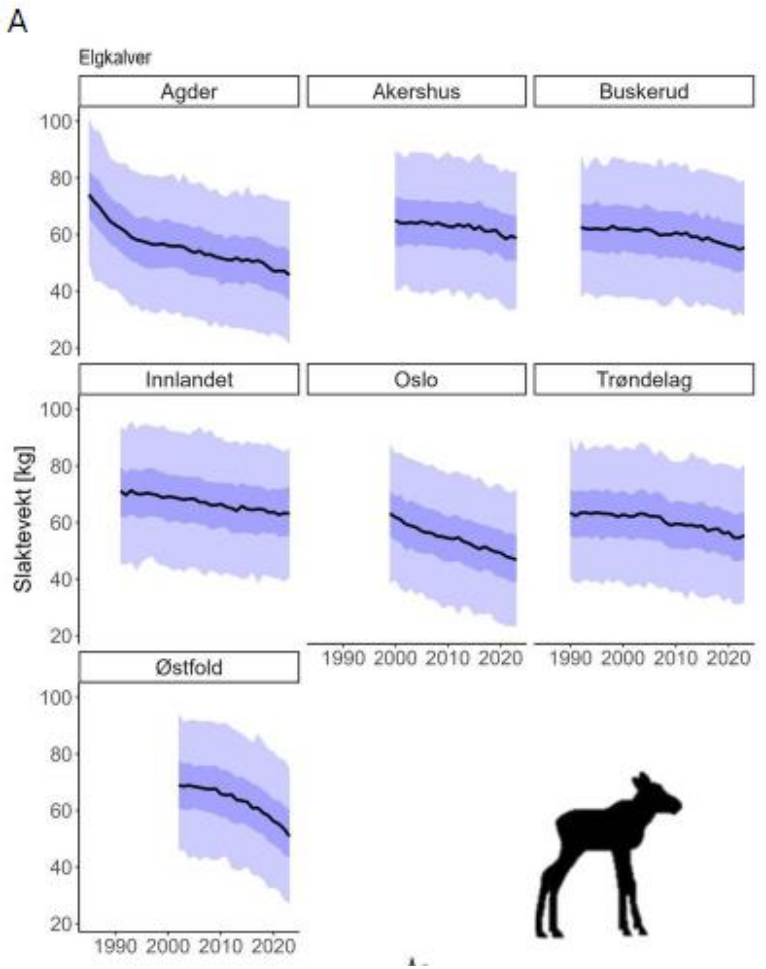

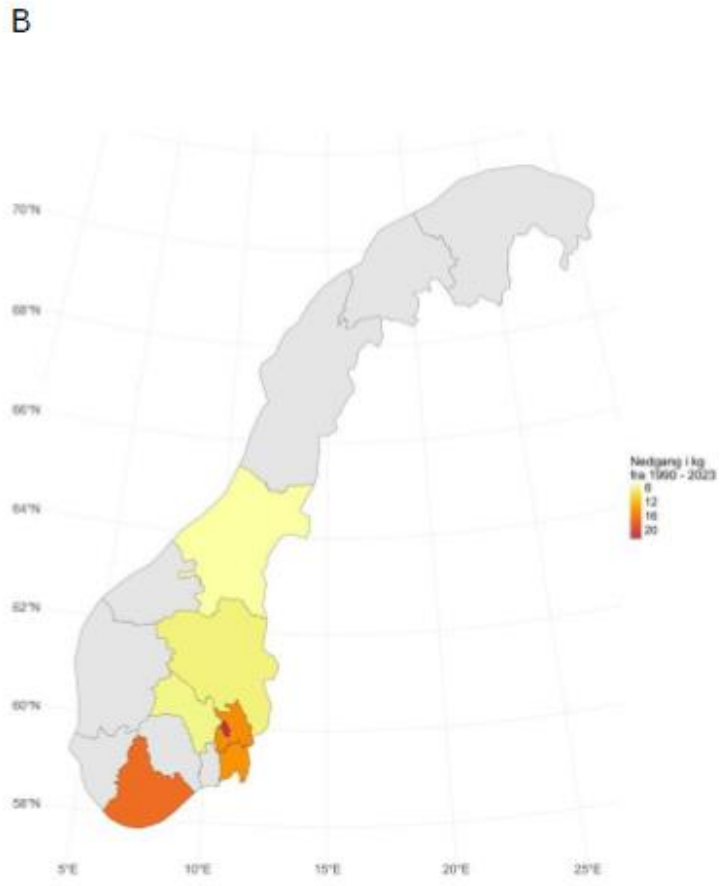

Alexandra Thiel [1], Cecilia Miltz [1], Boris Fuchs [1], Signe Helene Lund[2], Ole Mattis Lien[2] Karen Marie Mathisen [1], Anne Randi Græsli [1], Barbara Zimmermann [1], Giorgia Ausilio [1], Ane Eriksen [1], Ada Bredalen[2], Marius Hassve[2], Alina L Evans [1]

Hvorfor er elgkalvene mindre enn før?

Universitetet i Innlandet

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Korrelasjonsplott Agder

A

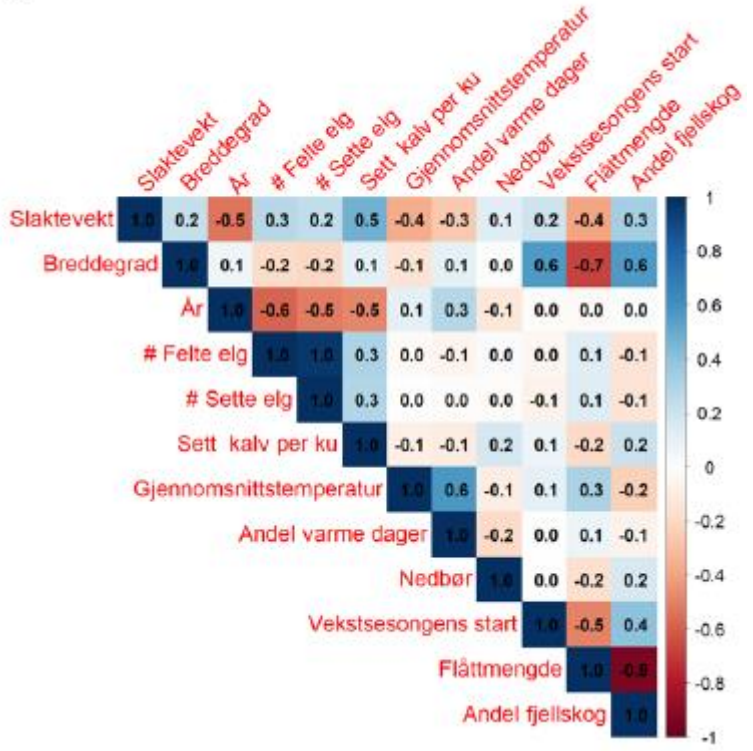

B

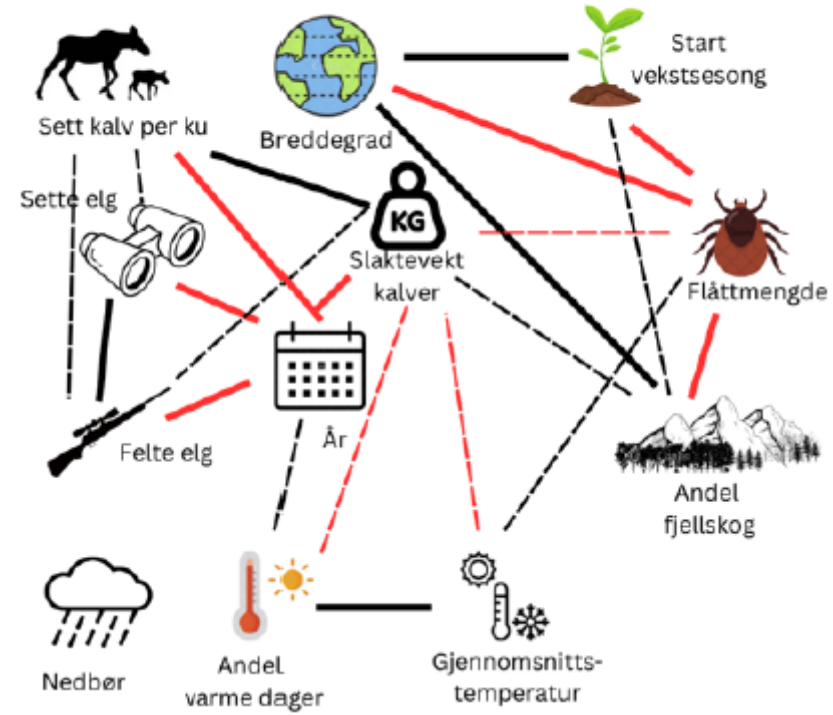

C

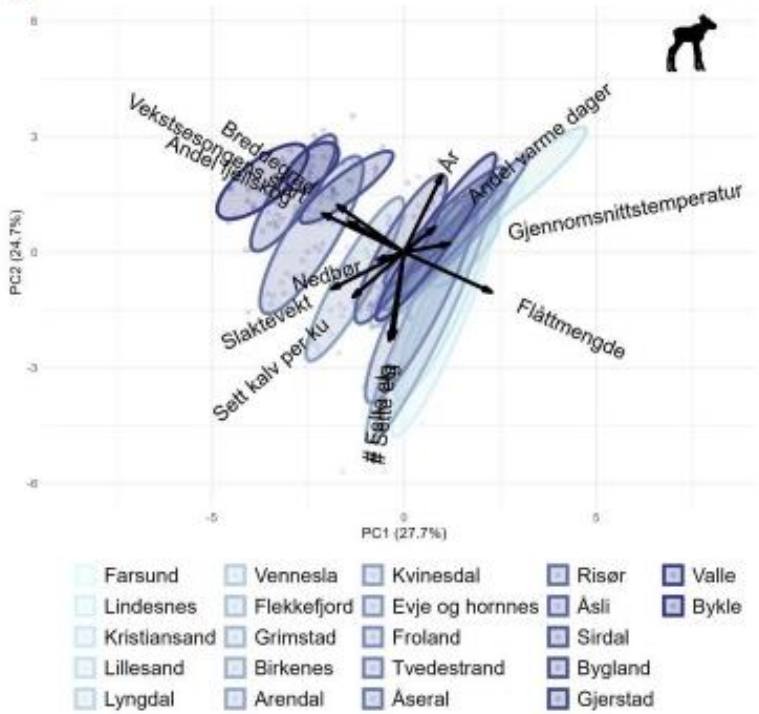

Trampe-prosjektet

- 64 kalver levert inn. Rikt tilfang
- Mange små avmagret og dårlig muskelsatt

→Næringsmangel er utbredt

- 57 av 59 infisert med anaplasma → Vanskelig å vurdere betydningen per se
- 16 av 59 infisert med blodparasitten barbesia
- 22 av 51 infisert med tarmparasitten Giardia (ødelegger tarmveggen)
- En del dyr med mjøldrøyeforgiftning
- Enkelte med høy belastning med lungeorm og eller med løpeorm
- Noen mistenkes å ha smittsom leverbetennelse

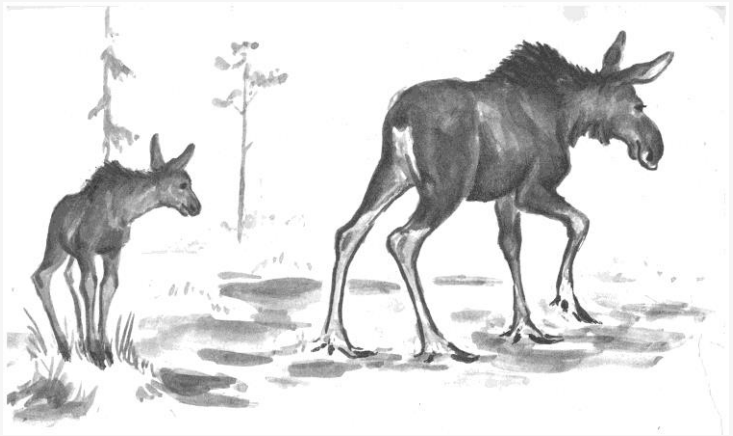

Trampe-prosjektet

Oppsummert kan vi si at funnene ikke avkrefter noen av de tre hypotesene (varmestress, endret vekstsesong og økt sykdomsbelastning) for økt dødelighet og dårlig tilvekst. Samtidig ser vi altså ikke indikasjoner på at det er én sykdom som er årsak til problemene, men tenker snarere at elgkalvene er utsatt for en rekke faktorer som påvirker dem negativt.

Veldig fornøyd med Trampekontaktene!

Ny beitetaksering 2025

- **Beitetaksering er viktig kunnskapsgrunnlag for bestandsforvaltning og vurderinger av:**
  - Bestandsstørrelse
  - Produktivitet
  - Slaktevekter
- **Solbraa-metoden (anerkjent norsk metodikk).**
- **Tidsserier er positivt for forvaltninga**
  - Vest-Agder 2017
  - Agder 2021
  - Agder 2025

Fallvilt

- Øyvin – tar opp data på skjermen fra hjorteviltregisteret for fallvilt for gjennomgang direkte i møtet.